

Nr 26.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om gäldande i visst fall ur kyrkofonden av pensionsavgift till prästerskapets änke- och pupillkassa; given Stockholms slott den 13 januari 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande dels av kyrkomötets bifogade skrivelse den 1 september 1932, nr 31, i anledning av väckt motion angående gäldande ur kyrkofonden av pensionsavgift, belöpande å innehavare av prästerlig emeritilön, dels ock av närlagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 13 januari 1933, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om gäldande i visst fall ur kyrkofonden av pensionsavgift till prästerskapets änke- och pupillkassa.

GUSTAF.

Arthur Engberg.

Förslag

till

**Lag om gäldande i visst fall ur kyrkofonden av pensionsavgift
till prästerskapets änke- och pupillkassa.**

Härigenom förordnas som följer:

Till prästerskapets änke- och pupillkassa utgående pensionsavgift, belöpande å teologie professor, som innehaft kyrkoherdetjänst i prebendepastorat och före inträdet i pensionsåldern fått lämna prebendet, skall, sedan han avgått med pension från professuren, gäldas ur kyrkofonden.

De närmare föreskrifterna angående avgiftens inbetalning meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft å dag, Konungen bestämmer.

Kyrkomötets underdåniga skrivelse, nr 31, i anledning av väckt motion i fråga om gäldande ur kyrkofonden av pensionsavgift, belöpande å innehavare av prästerlig emeritilön.

(Särskilda utskottets betänkande nr 17.)

I en vid kyrkomötet väckt, härvid i avtryck fogad motion nr 41 har föreslagits, att kyrkomötet, för den händelse kyrkomötet godkände det i Kungl. Maj:ts skrivelse till kyrkomötet den 6 augusti 1932, nr 4, angivna lagförslaget, måtte ingå till Kungl. Maj:t med framställning om föreläggande för riksdagen av följande tillägg till nämnda lagförslag omedelbart efter stycket 3:

»Lag samma vare för kyrkoherde i prebendepastorat, som före avgången med pension måst avgå från kyrkoherdetjänsten, men som kvarstår som delägare i änke- och pupillkassan.»

I ärendet har särskilda utskottet avgivit betänkande nr 17, varav tryckt exemplar här bifogas.

Under återopande av utskottets betänkande får kyrkomötet i underdånighet anmäla att kyrkomötet i anledning av förevarande motion för sin del antagit följande

Förslag

till

Lag om gäldande i visst fall ur kyrkofonden av pensionsavgift till prästerskapets änke- och pupillkassa.

Härigenom förordnas som följer:

Till prästerskapets änke- och pupillkassa utgående pensionsavgift, belöpande å teologie professor, som innehaft kyrkoherdetjänst i prebendepastorat och före inträdet i pensionsåldern fått lämna prebendet, skall, sedan han avgått med pension från professuren, gäldas ur kyrkofonden.

De närmare föreskrifterna angående avgiftens inbetalning meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft å dag, Konungen bestämmer.

Stockholm den 1 september 1932.

Underdånigst.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 januari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Engberg, anmäler kyrkomötets skrivelse den 1 september 1932, nr 31, i anledning av väckt motion angående gäldande ur kyrkofonden av pensionsavgift, belöpande å innehavare av prästerlig emeritilön, och anför därefter:

Genom lag den 22 april 1927, nr 115, om gäldande ur kyrkofonden i visst fall av pensionsavgift, belöpande å innehavare av prästerlig emeritilön, stadgades, att å innehavare av sådan lön belöpande pensionsavgift till prästerskapets änke- och pupillkassas försäkringsfond skulle gäldas av kyrkofonden.

I proposition den 23 januari 1931, nr 37, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för dess del antaga ett av kyrkomötet antaget förslag till lag om ändrad lydelse av lagen i fråga av innebörd, att omförmälda stadgande skulle äga motsvarande tillämpning i fråga om årsavgift till kassan enligt reglementet den 6 november 1874 med däri senare vidtagna ändringar. Till det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden anförde därvid dåvarande departementschefen bland annat följande:

Icke ens med den föreslagna lagändringen komme alla emeriti att bliva delaktiga av den föreslagna förmånen. — — — — I den mån präster, vilkas avgifter till kassans tillskottsfond grundades icke på 1874 års utan på 1926 års reglemente, undfinge emeritilön, fölle dessa utanför det föreslagna stadgandet. För åstadkommande av fullständig lagstiftning på ifrågasvarande område torde böra utarbetas och i sinom tid för riksdagen och kyrkomötet framläggas förslag till ny lag om gäldande ur kyrkofonden av pensionsavgifter, belöpande å innehavare av prästerlig emeritilön.

Sedan riksdagen bifallit propositionen, utfärdade Kungl. Maj:t den 13 mars 1931 lag, nr 37, om ändrad lydelse av lagen den 22 april 1927.

På anmodan av Kungl. Maj:t avgav sedermera direktionen för präster-

skapets änke- och pupillkassa förslag till lag, avseende att alla å innehavare av prästerlig emeritilön belöpande pensionsavgifter skulle gäldas ur kyrkofonden.

I avgivet yttrande över lagförslaget anförde domkapitlet i Uppsala, att då syftmålet med den ifrågavarande lagstiftningen syntes vara att befria alla innehavare av prästerliga emeritilöner från skyldigheten att erlægga pensionsavgifter till prästerskapets änke- och pupillkassa, domkapitlet funne sig böra hemställa, att ifrågavarande förmån utsträcktes att omfatta jämväl teologie professorer emeriti, vilka innehaft prebendepastorat och vore delaktiga i änke- och pupillkassan. Jämväl domkapitlet i Luleå ifrågasatte i sitt yttrande, huruvida icke befrielse från dylika avgifter billigtvis borde beredas även bemälda prebendarier.

Över direktionens förslag avgåvo därjämte kammarkollegium och statskontoret gemensamt utlåtande, däri anfördes bland annat:

I sak hava ämbetsverken icke annan erinran mot de framlagda förslagen än att den av domkapitlen i Uppsala och Luleå stift gjorda anmärkningen synes befogad. Kyrkoherde i prebendepastorat är enligt 1 § lagen om emeritilöner för präster utesluten från rätten till sådan emeritilön. Däremot är sådan kyrkoherde delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa.

Kungl. Maj:t framlade därefter i proposition den 12 februari 1932, nr 101, lagförslag i ämnet till antagande av riksdagen. Lagförslaget antogs av riksdagen, och sedan Kungl. Maj:t i skrivelse den 6 augusti 1932, nr 4, till kyrkomötet hemställt, att jämväl kyrkomötet måtte för sin del godkänna samma förslag, har kyrkomötet fattat enahanda beslut.

Kungl. Maj:t har därefter den 28 oktober 1932 utfärdat lag (nr 478) om gäldande ur kyrkofonden av pensionsavgift, belöpande å innehavare av prästerlig emeritilön med flera.

I en vid 1932 års kyrkomöte väckt motion hemställdes, att kyrkomötet måtte ingå till Kungl. Maj:t med framställning om föreläggande för riksdagen av sådant tillägg till nu senast omförmälda lag, att densamma komme att avse jämväl kyrkoherde i prebendepastorat, som före avgången med pension måst avgå från kyrkoherdetjänsten, men som kvarstode som delägare i änke- och pupillkassan.

I sitt i anledning av denna motion avgivna betänkande anförde särskilda utskottet bland annat följande:

I den nu föreliggande motionen framhålles, hurusom i fråga om gäldande av ifrågavarande pensionsavgifter ett steg vore taget till beredande av samma ställning för avgångna prebendekyrkoherdar som för övriga kyrkoherdar emeriti. Det i Kungl. Maj:ts skrivelse, nr 4, omförmälda lagförslaget avsåge emellertid icke de prebendekyrkoherdar, som måst före det de uppnått den ålder, att de i sin egenskap av teologie professorer vore skyldiga att avgå med pension, avgå från kyrkoherdetjänsten. Även dessa professorer

borde enligt motionärens förmenande äga rätt att få sina pensionsavgifter till prästerskapets änke- och pupillkassa gäldade ur kyrkofonden.

Under hänvisning till 1929 års kyrkomötes uttalande i ovannämnda skrivelse nr 20 och med hänsyn jämväl till vad domkapitlen i Uppsala och Luleå samt kammarkollegium och statskontoret rörande denna fråga yttrat, får utskottet tillstyrka, att jämväl de av motionären omnämnda teologie professorerna må berättigas att efter uppnådd pensionsålder få sina pensionsavgifter till änke- och pupillkassan gäldade ur kyrkofonden.

Utskottet, som upprättat lagförslag i ämnet, hemställde, att kyrkomötet måtte för sin del antaga detta förslag, vilket sålunda innebar, att till änke- och pupillkassan utgående pensionsavgift, belöpande å teologie professor, som innehafte kyrkoherdetjänst i prebendepastorat och före inträdet i pensionsåldern fått lämna prebendet, skulle, sedan han avgått med pension från professuren, gäldas ur kyrkofonden.

Kyrkomötets beslut utföll i enlighet härmed.

Över kyrkomötets förevarande skrivelse i ämnet, nr 31, hava utlåtanden avgivits av direktionen för prästerskapets änke- och pupillkassa, domkapitlet i Uppsala och Lund samt av kammarkollegiet och statskontoret.

Direktionen för prästerskapets änke- och pupillkassa har i yttrande den 27 oktober 1932 förklarat, att från kassans sida icke något funnes att erinra mot det föreliggande förslaget i vad det innebure, att kassan komme att erhålla vederbörande avgift från kyrkofonden i stället för från honom själv.

Domkapitlen i Uppsala och Lund hava i yttranden respektive den 9 november och den 16 november 1932 tillstyrkt förslaget.

Kammarkollegiet och statskontoret hava i gemensamt yttrande den 22 december 1932 anfört bland annat följande:

Den föreslagna lagen torde avse *dels* ännu levande innehavare eller f. d. innehavare av teologie professurer, med vilka förut varit förenade prebenden, men vilkas innehavare fått frånträda innehavande prebende redan under sin tjänstetid, *dels ock* innehavare av de två professurer, med vilka prebenden nu äro förenade, därest prebendena komma att under deras tjänstetid indragas.

Lagförslagets text synes väl ej vara alldeles tydlig därutinnan att den professur, från vilken avgång med pension äger rum, skall vara identisk med den professur, med vilken prebendet varit förenat; men då denna otydlighet icke lär böra giva upphov till missförstånd, hava ämbetsverken icke någon erinran mot att det av kyrkomötet antagna lagförslaget underställes jämväl riksdagen.

Det av kyrkomötet för sin del antagna lagförslaget synes genom sin begränsade räckvidd bliva av mycket tillfällig karaktär. Jag har intet att erinra mot att detsamma underställes riksdagen.

Föredragande departementschefen uppläser härafter förslag till lag om gäldande i visst fall ur kyrkofonden av pensionsavgift till prästerskapets

änke- och pupillkassa samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för dess del antaga detta förslag.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen bifalla, samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Anna Meurling.
